

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 4C/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817200086
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3817200086.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Ľubicou Chmelanovou v spore žalobcov: 1/ N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., U. XX/XX, 2/ N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. K., Y. XXX/XX, 3/ N. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., U. XX/XX, všetkých zastúpených: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Trnava, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, proti žalovaným: 1/ N. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. K., O. XXX/XX, t. č. v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, zastúpenému JUDr. Romanom Henčelom, advokátom so sídlom Prievidza, G. Švéniho č. 8, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpenému: JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 37 928 422, o náhradu škody a ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 12.000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 12.000 eur, žalobcovi v 3. rade sumu 4.000 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

II. Súd žalobu čo do zvyšku z a m i e t a.

III. Žalovaní v 1. a v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Prievidza súdny poplatok zo žaloby vo výške 919 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Žalobcovia v 1., v 2. a v 3. rade majú proti žalovaným v 1. a v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne žalobou podanou dňa 04.01.2017 v spojitosti s doplnenou žalobou zo dňa 12.06.2017 žiadali uložiť žalovaným v 1. a v 2. rade nahradiť nemajetkovú ujmu žalobkyni v 1. rade vo výške 30.000,- eur, žalobkyni v 2. rade vo výške 30.000,- eur a žalobkyni v 3. rade vo výške 10.000,- eur a nahradiť im trovy konania tak, že plnením jedného z nich zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobkyne v žalobe uviedli, že dňa 24.03.2015 v čase o 12.15 hodine po tom, čo žalovaný v 1. rade požil alkoholické nápoje, viedol smerom z obce J. K. do obce J. osobné motorové vozidlo EVČ PD XXXDK, pričom z dôvodu požitia alkoholických nápojov nezvládol riadenie na rovnom úseku cesty, prešiel do protismeru, kde zišiel do priekopy a narazil do stromového porastu a kovových stĺpov, čím porušil § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. G. S., ktorá sedela na mieste spolujazdca motorového vozidla, v dôsledku dopravnej nehody utrpela smrteľné zranenia, ktorým na mieste nehody podľahla. (drvivé poranenia hlavy a mozgu). Žalobkyne v 1. a 2. rade boli dcérami G. S., žalobkyňa v 3. bola vnučkou G. S.. Žalovaný v 1. rade bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza

vo veci sp. zn. XT/XXX/XXXX zo dňa 04.03.2016 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia, Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 11.11.2016 sp. zn. 2To/69/2016 vzal na vedomie späťvzatie odvolania, rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.11.2016. V čase vzniku dopravnej nehody bol držiteľom (prevádzateľom) motorového vozidla žalovaný v 1. rade. V čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzavretú poisťovnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovanou v 2. rade. Žalobkyne si svoj nárok uplatnili podľa § 420 ods. 1, § 427, § 438 ods. 1, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. V žalobe (k pasívnej vecnej legitímácii) ďalej uviedli, že smrť G. S. bola spôsobená porušením povinnosti žalovaného v 1. rade zo zákona o cestnej premávke, čím je daná zodpovednosť žalovaného v 1. rade podľa § 427 Občianskeho zákonníka. Za smrť G. S. zodpovedá žalovaný v 1. rade aj ako prevádzateľ motorového vozidla. Žalovaný v 1. rade ako prevádzateľ motorového vozidla, ktorým bola zapríčinená dopravná nehoda, mal v jej čase uzatvorenú poisťovnú zmluvu so žalovanou v 2. rade, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poisťový vzťah v čase tejto dopravnej nehody trval. Poistenie zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 381/2001 Z. z. sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené nároky na náhradu škodu na zdraví. Poistený je ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, t. j. aj vodič, ktorý spôsobil prevádzkou motorového vozidla škodu, resp. usmrtenie a zároveň aj prevádzateľ vozidla. Žalobkyne poukázali na § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. a s poukazom naň vyslovili názor, že v konaní na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je týmto daná aj pasívna vecná legitímácia žalovanej v 2. rade, ktorá bola v čase dopravnej nehody poisťovateľom zodpovedného subjektu (vodiča, resp. prevádzkovateľa vozidla). Do pozornosti súdu dal rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 vo veci C-22/12, z ktorého možno vyvodit', že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.05.2014 sp. zn. 11Co/116/2013, z obsahu ktorého vyplýva, že s použitím eurokonformného výkladu (Smernica EP a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009) pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ustanovení 4 ods. 1,2,4 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z.. Uvedená náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Podľa žalobkýň vnútroštátne právo SR uplatniteľné v tomto spore (Občiansky zákonník) umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody (žalobcom) požadovať po osobe/osobách zodpovedných za smrť spôsobenú prevádzkou motorového vozidla mimo iných nárokov aj náhradu nemajetkovej ujmy. Z vyššie uvedeného žalobkyne vyvodzujú pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej v 2. rade plniť za žalovaného v 1. rade za danú. Žalobkyne v žalobe (k zásahu do osobnostných práv) ďalej uviedli, že s poukazom na § 11, § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka prevádzkou (protiprávnym konaním vodiča) motorového vozidla došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobkýň na súkromie ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby. Z obsahu ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, keď súčasťou súkromného života je tiež život rodinný zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie, pričom protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. V tomto prípade daný zásah predstavuje smrť matky a starej matky žalobkýň, pričom tu ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, no predovšetkým nereparovateľný. Vzťah medzi nebohou a žalobcami boli silné a intenzívne, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, pričom predmetná tragédia zasiahla do ich životov zásadným spôsobom a nenávratne tak pretrhla silné citové väzby, v dôsledku čoho stratili žalobcovia možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojou matkou a starou matkou. Do dnešného dňa v dôsledku nečakanej smrti prežívajú pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Žalobkyne stratili možnosť viesť s nebohou súkromný život a od jej smrti sú ochudobnené o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Žalobkyňa v 1. rade ako staršia dcéra mala so svojou matkou nesmierne blízky vzťah, jej náhly odchod vníma veľmi emotívne a nedokáže sa so stratou milovanej osoby doposiaľ vyrovať. Predstavovala pre ňu najbližšiu osobu, chýba jej v každej oblasti života, vždy bola jej najlepšou kamarátkou, milujúcou a úžasnou matkou, radkyňou v každej chvíli i oporou v jej ťažkých životných obdobiach. Žalobkyňa v 1. rade sa nedokáže zmieriť s tým, že jej

milovaná matka plná elánu, sily, optimizmu a radosti z každodenného života musela z tohto sveta odísť takto tragicky „rukou niekoho iného“. Svoju matku považovala za nesmierne pracovitého človeka, ktorý si ťažobu povinností celej rodiny niesol na svojom chrbte. Nebohá celý život pracovala, aby zabezpečila svoju rodinu i po finančnej stránke a keď prišlo obdobie, ktoré mala stráviť na dôchodku oddychom so svojimi najbližšími, zo dňa na deň tragicky zomrela. Po smrti matky prišli žalobkyne 1, 2 aj o svoju starú matku, ktorá sa nevedela vyrovať so smrťou svojej jedinej dcéry, ktorá sa o ňu obetavo a s láskou starala a od zlaľu zomrela o pár dní neskôr. Žalobkyňa v 2. rade bola najmladšou dcérou nebohej, ktorá posledné roky trávila v prítomnosti svojej milovanej matky. Nebohá vždy dokázala pozitívnym spôsobom ovplyvniť jej život ako aj život jej rodiny, vždy bola človekom s ktorým žalobkyňa v 2. rade riešili svoje každodenné radosti a starosti, ale i závažné rozhodnutia, pri ktorých jej bola nebohá oporou a radcom, ktorý vo všetkom dokázal objaviť pozitívnu stránku veci. Smrť nebohej zasiahla žalobkyňu v 2. rade nečakane, absolútne nepripravenú a ochromila ju v bežnom fungovaní v živote, keď jej ju vzali tým najbolestivejším spôsobom. Žalobkyňa v 2. rade zostala zrazu sama, bez svojej milovanej a nenahraditeľnej matky, ktorej život bol práve plný rozkvetu. Nebohá bola veľmi obetavým človekom, ktorý sa pokorne staral o svoju matku, svoju obeť a starostlivosť nikdy nezveličovala, vždy skromne poznamenala, že je to to najmenej, čo môže svojej matke poskytnúť ako vďaku za život, ktorý jej darovala a v tomto duchu vychovávala svoje dcéry. Nebohá bola veľmi dobrým a láskavým človekom, oddaným a odhodlaným vniesť do života svojich blízkych pozitívnu energiu. Žalobkyňa v 3. rade mala s nebohou nesmierne blízky vzťah, preto sa aj po takej dlhej dobe nevie vyrovať a zmieriť so smrťou svojej milovanej starej matky. Napriek dvojgeneračnému rozdielu, ktorý bol medzi nimi, nebohá pre žalobkyňu v 3. rade predstavovala nesmierne blízkeho, priam najbližšieho človeka, ktorému sa mohla zdôveriť so všetkými svojimi myšlienkami, túžbami a trápeniami. Žalobkyňa v 3. rade vnímala nebohú ako svoju najlepšiu priateľku, kamarátku, radkyňu a oporu v ťažkých životných situáciách. Nebohá sa o žalobkyňu v 3. rade ako o vnučku vždy obetavo a s láskou starala. Žalobkyňa v 3. rade neustále cíti bolesť a opustenosť, pričom ju skľučuje myšlienka, že svoju starú mamu už nikdy neobjíme, zostalo v jej srdci po nej prázdno a otázka, prečo táto tragédia zastihla tak láskavého človeka akým bola nebohá, ktorá si nezaslúžila odísť z tohto sveta takým krutým spôsobom. Podľa žalobkyň vzniknutá trauma je z ich života fakticky neodstrániteľná, ničím nereparovateľná, uvedenú ujmu je možné iba zmierniť. Vzhľadom k tomu, že ide o zásah v podobe usmrtenia blízkej (v tomto prípade najbližšej) osoby majú za to, že sú splnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vzhľadom na všetky okolnosti predovšetkým na intenzitu, obsah a trvanie nepriaznivých následkov žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačuje k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma na strane žalobcov a uvedomujúc si, že ani žiadna hmotná satisfakcia nemôže odčiniť dopad tejto tragickej udalosti, ale iba zmierniť jeho nemajetkovú ujmu, sa žalobkyne domáhajú od žalovaných náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobkyne v žalobe označili tieto dôkazy: výsluch žalobcov a iných osôb, ktoré potvrdenia skutočnosti preukazujúce zásah do práva na súkromie žalobcov (neskôr označených svedkov F., L. Y., H. D. a G. D.), rozsudok Okresného súdu Prievidza vo veci sp. zn. XT/XXX/XXXX, úmrtný list, list o prehládke mŕtveho, rodné listy žalobkyň.

2. Žalobkyne podaním zo dňa 12.06.2017 doplnili, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy možno určiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti charakterizujúce závažnosť vzniknutej ujmy a na jedinečnú povahu okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Poukázali na rozhodovanie v obdobných veciach súdmi SR a na výšku, ktorá bola pozostalým priznaná titulom nemajetkovej ujmy a tiež na to, že ustálená súdna prax založila systém určenia primeranosti a spravodlivosti peňažnej výšky nemajetkovej ujmy na porovnanie závažnosti, následkoch ujmy a miery zavinenia. Ujma žalobcov je v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade a táto ujma je neodvratiteľná. Žalovaný v 1. rade doposiaľ neprejavil súcit nad tragédiou, ktorú spôsobil, ospravedlnením sa alebo prejavom ľútosť. Nebolo preukázané, že na vznik nehody mali vplyv iné okolnosti, naopak nehoda bola zapríčinená porušením dôležitej právnej povinnosti, ktorú žalovanému v 1. rade ako vodičovi motorového vozidla ukladá zákon o cestnej premávke. Žalovaný v 1. rade zavinil nehodu pod vplyvom alkoholu. Žalobkyne podaním zo dňa 17.1.2018 doplnili, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nimi uplatnenú považujú za primeranú, ktorá nevybočuje zo súčasnej rozhodovacej praxe súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/810/2014 zo dňa 7.7.2015, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014 zo dňa 21.5.2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 9.9.2015, 21.5.2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015 zo dňa 1.7.2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015. V súvislosti s pasívnou

legitimáciou poisťovateľov poukázal na prelomové uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.7.2017 sp.zn. 6MCdo/1/2016, ktoré občianskoprávne kolégium NS SR schválilo na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí. Podľa tohto rozhodnutia je podľa Najvyššieho súdu SR škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. aj nemajetková ujma spôsobená zásahom do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

3. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 10.04.2017 a zo dňa 14.07.2017 tak, že v trestnej veci sp. zn. 3T/167/2015 tunajšieho súdu uznal v celom rozsahu škodu poškodenej N. Y. a že súd ho zaviazal nahradiť škodu vo výške 2.597,23 eur. Vo výkone trestu odňatia slobody je pre trvalo zlý zdravotný stav pracovne nezaraďovaný. Je nemajetný, je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 196,09 eur, čo preukazuje potvrdením Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava. So žalobou nesúhlasí, nemajetková ujma je pre neho likvidačná. V písomnom podaní zo dňa 24.11.2017 zástupca žalovaného doplnil, že podľa žalovaného v 1. rade je na strane žalovaného správne pasívne legitimovaný aj žalovaný v 2. rade, s ktorým tvoria procesné spoločenstvo. Pasívna legitimácia žalovaného v 2. rade ako poisťovateľa je daná podľa § 15 ods. 1 a § 4 od. 2 zákona č. 381/2004 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Žalobcami uplatnený nárok považuje za neprimerane vysoký a pre neho likvidačný. V súčasnej dobe je vo výkone trestu odňatia slobody a bez stabilného príjmu. Žalovaného v 1. rade mrzí, že svojím konaním spôsobil smrť blízkej príbuznej žalobcov. Súhlasí, že život človeka nie je možné nahradiť žiadnym finančným odškodnením. O výške nemajetkovej ujmy v peniazoch rozhoduje súd podľa svojej úvahy, čo vyplýva z § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka. S poukazom na čl. 4 ods. 1 CSP je podľa žalovaného v 1. rade najbližšou právnou normou, na základe ktorej je možné posúdiť výšku uplatneného nároku samostatne u každého zo žalovaných, je zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, najmä jeho príloh, ktorá určuje výškou bodového hodnotenia aj v prípade vážnych duševných porúch vzniknutých pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tienistých situácií, za ktoré je možné považovať smrť blízkeho človeka. Žalovaný v 1. rade navrhol vykonať výsluch žalobcov.

4. Žalovaný v 2. rade so žalobou nesúhlasí a žiadal ju zamietnuť. Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 12.07.2017 sa k žalobe (pasívnej vecnej legitimácii žalovaného v 2. rade) vyjadril tak, že má za to, že v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení (ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku) nie je pasívne legitimovaný na uplatňovanie nárokov z titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko tento zákon (zákon o PZP) sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanému v 2. rade žiadnym spôsobom neukladá. Toto žiadnym spôsobom nevyplýva ani vyplývať nemôže ani z rozsudku ESD. ESD podal výklad smerníc zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, za žiadnych okolností však nepodal ani nemohol podať výklad vnútroštátnych predpisov. Vzhľadom na závery ESD je preto nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu právnu úpravu a československú judikatúru, ktorá diferencuje pojmy náhrady škody, teda škody na zdraví a nemajetkovej ujmy. K vnútroštátnej právnej úprave uviedol, že vnútroštátne právo v zákone o povinnom zmluvnom poistení upravuje náhradu majetkovej ako aj nemajetkovej ujmy, ale výlučne v rozsahu § 444 - 449 Občianskeho zákonníka, pričom v § 444 Občianskeho zákonníka pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ však do okruhu pôsobnosti zákona o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa. Právna úprava v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v § 4 ods. 2 zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v OZ ustanovenou v § 442 a nasl. vrátane § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Žalovaný v 2. rade odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010, tiež rozsudok NS SR z 26.09.2013 sp. zn. 3Cdo/176/2012, z ktorého vyplýva záver NS SR, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upravených v § 11 a nasl. OZ a právom na náhradu škody a že medzi týmito inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavuje dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom (viď aj rozhodnutie NS SR z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009). Žalovaný v 2. rade

poukázal aj na aktuálnu rozhodovaciu činnosť NS SR a rozsudok tohto súdu sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 21.03.2016, v ktorom rozsudku NS SR sa v celom rozsahu prihlásil k svojmu skoršiemu rozhodnutiu vo veci 4Cdo/168/2009 čo do otázky pasívnej legitímácie žalovaného. Podľa žalovaného v 2. rade súdy vo vyššie uvedených rozhodnutiach zaujali jednoznačné stanoviská o odlišnosti dvoch právnych inštitútov, t.j. odlišnosti zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do ochrany osobnosti, preto vylúčili možnosť pod náhradu škody okrem iného aj podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP subsumovať aj nároky z titulu ochrany osobnosti. K eurokonformnému výkladu žalovaný v 2. rade uviedol, že súd členského štátu nemôže smernice EÚ vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom, nakoľko priama aplikácia ustanovení smernice nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, teda smernica nikdy nemôže mať priamy účinok. Ak si členský štát nesplní svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo na čas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby, a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej (nesprávne/nedôsledne prebratej) smernice žiadna povinnosť. Opätovne poukázal tiež na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, ktorý sa aj zaoberal otázkou možnosti priamej aplikácie smerníc EÚ a v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že priamy účinok smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je vylúčený. K nemajetkovej ujme a k príčinnej súvislosti uviedol, že v prípade, ak by sa aj teoreticky pripustilo, že pod pojem škody na zdraví podľa zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, potom podľa názoru žalovaného v 2. rade je nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a príčinnou súvislosťou medzi nimi, a to v kontexte celého zákona o PZP. Podľa žalovaného v 2. rade v danom prípade je dopravná nehoda poisťnou udalosťou a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na následky tejto dopravnej nehody, neexistuje teda vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poisťnou udalosťou akou takou v zmysle § 5 ods.1 písm. h) zákona o PZP a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Teda žalovaný v 2. rade je priamo zo zákona o PZP oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu) a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou. Uzavrel, že žalovaný v 2. rade nie je podľa zákona o PZP pasívne legitímovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou.

5. Žalobkyne na vyjadrenie žalovaného v 2. rade reagovali podaním zo dňa 19.9.2017. V ňom uviedli, že z rozhodnutia ESD vo veci C - 22/12 H. E. proti V. K. a G. E. (bod 58) vyplýva, „keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice“. V zmysle argumentácie žalovanej tak všeobecná zodpovednosť za škodu (aj z dopravnej nehody) pokiaľ má byť pokrytá povinným zmluvným poistením by mala byť upravená v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Zodpovednosť za škodu je však upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka, t.j. právom uplatniteľnom v spore o náhradu škody voči poistenému je Občiansky zákonník (nie zákon o povinnom zmluvnom poistení), a preto neexistuje dôvod, aby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy mala byť zodpovednosť poisteného upravená v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Súdna prax v Slovenskej republike už v minulosti dospela k záveru, že z dopravných nehôd vzniká mimo iné aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to za zásah do súkromia a rodinného života obetí, resp. pozostalých príbuzných po obetiach, t.j. z dopravnej nehody nevzniká ujma len majetková ale aj nemajetková ujma, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej je možné pripísať zodpovednosť za spôsobenie dopravnej nehody. Predmetná žaloba bola podaná v zmysle ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 15 zákona č. 381/2001 Z. z.. Žalobcovia majú za to, že by došlo k odňatiu potrebného účinku smerníc, ak by sa súd stotožnil s tvrdeniami žalovaného 2, podľa ktorých je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (škody) aký je predmetom sporu vo veci samej, ovplyvnený vnútroštátnou právnou úpravou prijatou v oblasti poistenia a obmedzujúcou krytie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Obmedziť zamýšľaný účinok smerníc by bolo možné iba v prípade, ak by vnútroštátne právo nepripúšťalo domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený pretrhnutím rodinných väzieb v dôsledku úmrtia blízkej osoby spôsobený dopravnou nehodou (ujma spôsobená dopravným vozidlom). Žalobcovia poukázali na konštatovanie súdneho dvora, podľa ktorého označenie ujmy na zdraví zahŕňa v sebe všetky druhy škôd bez ohľadu na to, či ide o ujmu majetkovú alebo

nemajetkovú, čím opätovne nedochádza k potvrdeniu tézy, podľa ktorej nemajetková ujma nespadá do pôsobnosti uvedených smerníc. Vnútroštátne orgány aplikácie práva sa majú vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, teda výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil „reálny účinok“ smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Žalobkyne majú za to, že na ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení je potrebné vykladať eurokonformne, t.j. v súlade s ustanoveniami a cieľmi smernice, a to tak že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Žalobkyne uzavreli, že vnútroštátne orgány musia pri transpozícii smerníc zabezpečiť aj cieľ sledovaný smernicou a nemožno sa stotožniť s argumentáciou poisťovateľov, že zákonodarca nemal úmysel zahrnúť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pod § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka do ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení. V danom prípade je totiž potrebné skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu únieového tvorca. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 16.10.2016 sp.zn. III. ÚS 666/2016 kreoval zásadný právny záver, podľa ktorého tradičné chápanie pojmu škoda na zdraví musí ustúpiť európskemu chápaniu, tzn. eurokonformný výklad pojmu škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení je nevyhnutný. Eventuálny výklad tohto pojmu na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by nezohľadňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby, nie je eurokonformný a absolútne by popieral účel transponovaných smerníc, keďže nepriznáva pozostalým po obetiach dopravných nehôd potrebný rozsah práv, ktorý predpokladá únieové právo. Ústavný súd SR v tomto svojom rozhodnutí jednoznačne konštatuje, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením, nakoľko je daná udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škodu na zdraví, ktorý v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka kryje aj náhradu nemajetkovej ujmy. Takýto postoj súvisí predovšetkým s dôsledným a nevyhnutným rešpektovaním záverov Súdneho dvora EÚ prezentovaných v prejudiciálnom rozsudku XX.XX.XXXX. K obrane žalovaného v 2. rade k nemajetkovej ujme a príčinnej súvislosti žalobkyne uviedli, že podľa žalovaného v 2. rade je v tomto konaní nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, a to protiprávnosťou konania, vznikom škody a príčinnou súvislosťou medzi nimi. Žalovaný v 2. rade má za to, že v tomto konaní žalobcovia nepreukázali príčinnú súvislosť, a to z dôvodu, že príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. V tomto konaní sa žalobcovia domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda nie nárokov podľa § 444 a 446 Občianskeho zákonníka.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyň, výsluchom svedkov Ing. L. Y., H. D., listinami - rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. XT/XXX/XXXX - 227 zo dňa 04.03.2016, uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. XTo/XX/XXXX - 242 zo dňa 11.11.2016, úmrtným listom XX.XXj, rodnými listami žalobkyň, listom o prehliadke mŕtveho, potvrdením Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava zo dňa 29.6.2017, potvrdením MUD. Bakošovej zo dňa 14.11.2018, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. XT/XXX/XXXX - 227 zo dňa 04.03.2016 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným, že dňa 24.03.2015 od 12.15 hod. po tom, čo požil alkoholické nápoje a mal v dychu 1,08 mg/l alkoholu, viedol po ceste I/64 smerom z obce J. do obce J. v okrese Prievidza osobné motorové vozidlo zn. Seat Cordoba Varrio, EVČ PD XXXDK, pričom v km 151,0 z dôvodu požitia alkoholických nápojov nezvládol vedenie motorového vozidla na rovnom úseku cesty, prešiel s ním do protismeru, kde zišiel s ním do priekopy, kde narazil do stromového porastu a kovových stĺpov oplotenia pozemku, nachádzajúceho sa vedľa cesty, čím porušil § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v dôsledku čoho jeho spolujazdkyňa G. zraneniam, ktoré utrpela pri dopravnej nehode, podľahla. Žalovaný v 1. rade teda ako vodič dopravného prostriedku spôsobil v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona, za čo bol odsúdený. Obžalovanému bola uložená povinnosť nahradiť poškodenú N. Y. (žalobkyňa v 1. rade) škodu vo výške 2.597,23 eur. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že súd prijal vyhlásenie žalovaného v 1. rade o uznaní viny za skutok uvedený v žalobe prokurátora, že obžalovaný vinu plne priznal, uznal svoju vinu za žalovaný skutok, spáchanie skutku úprimne oľutoval. Poškodená bola priateľka, boli bližší priatelia, zavolała mu, že potrebuje odviezť, keby ju nedoviezol, pohádali by sa. Škodu uplatnenú poškodenou N. Y. nenamietal. Je na úplnom invalidnom dôchodku. Krajský súd v Trenčíne svojím uznesením č. k. XTo/XX/XXXX - 242

zo dňa 11.11.2016 vzal na vedomie späťvzatie odvolania obžalovaným N. Rozsudok okresného súdu v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Trenčíne nadobudol právoplatnosť dňa 11.11.2016.

8. Z úmrtného listu XX.XX.XXXX vyplýva, že bola narodená XX.XX.XXXX a že zomrela dňa 2X.XX.XXXX v J.. Z listu o prehliadke mŕtveho týkajúceho sa G. S. vyplýva, že dátumom úmrtia bol deň 2XX.X.XXXXmiestom úmrtia K., XX.XX.XXXX., alebo jej bolo konštatované drvivé poranenie hlavy a mozgu ako poranenie cestujúceho v osobnom motorovom vozidle. Podľa rodného listu N. S. (žalobkyne v 1. rade) je táto narodená N.a ako jej matka je zapísaná G. S., nar. XX.XX.XXXX. G.á (žalobkyňa v 2. rade) je narodená G. jej matkou je L. nar. 2N.. N. Z. (žalobkyňa v 3. rade) je narodená XX.XX.XXXX a jej matkou je N. S., nar. XX.XX.XXXX, t.j. žalobkyňa v 1. rade.

9. Žalovaný v 1. rade potvrdením Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava zo dňa 29.6.2017 preukázal, že je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 186,90 eur mesačne.

10. Z výsluchu žalobkyne v 1. rade súd zistil, že jej rodné priezvisko je S.. Žalobkyňa v 2. rade sa narodila počas manželstva svojich rodičov: matky G. S. a otca S. S.. Manželstvo rodičov zaniklo rozvodom v čase, keď mala 23 rokov. Od svojho narodenia bývala so svojimi rodičmi. Prvých 5 rokov bývala s rodičmi v J. K. u starých rodičov zo strany matky, následne v G. a napokon v K., kde ukončila základnú školu. V štúdiu pokračovala na Strednej zdravotníckej škole v O. H.. Počas štúdia bývala na internáte. Strednú školu ukončila vo svojich 18 rokoch. Po skončení štúdia na strednej škole bývala naďalej s rodičmi s výnimkou určitej doby, kedy matka so žalobkyňou v 2. rade bývali v J. K., začala pracovať v bojnickej nemocnici. Za slobodna sa jej narodila žalobkyňa v 3. rade, so starostlivosťou ktorej jej pomáhala matka S.. Neskôr sa vydala a v roku 1999 ako 27 ročná sa odsťahovala s manželom a žalobkyňou v 3. rade do N., kde býva doteraz. S manželom sa rozvedli pred desiatimi rokmi. Z manželstva sa jej narodila druhá dcéra, ktorá je plnoletá. V súčasnosti býva spoločne so žalobkyňou v 3. rade a striedavo s mladšou dcérou a partnerom, s ktorým má osemročný vzťah. Priezvisko Y. má po manželovi. Žalobkyňa k osobe svojej matky G. S. vypovedala takto: matka bola úžasný človek, pomáhala každému, starala sa o svojich rodičov, naposledy o svoju dializovanú matku. Pracovala celý život. Na starobný dôchodok odišla vo veku 56 rokov. Bola zdravá, liečila sa na cukrovku (inzulín), v ochorení bola stabilizovaná. Matkina starostlivosť bola výnimočná. V podstatnej miere (otec bol invalidný dôchodca, býval viac-menej hospitalizovaný, chodieval po liečeniach) sa starala o ne (žalobkyne v 2., 3. rade), učila sa s nimi, varila, prala, chodila do práce, chodila s nimi na výlety. Matka bola pre ňu vzorom, poradkyňou. Keď zostala tehotná so žalobkyňou v 3. rade, stála pri nej, podporovala ju, aby si dieťa nechala, že jej bude pomáhať. Matka ju podporovala v pokračovaní v štúdiu. S matkou boli v každodennom kontakte, jej vzťah s matkou sa nijako nezmenil ani po tom, čo začala študovať na strednej škole a ani po tom, čo zostala bývať spolu so žalobkyňou v 3. rade v Prievidzi a matka spolu so žalobkyňou 3. rade bývali v J. K.. Matka jej chodila pomáhať so starostlivosťou o žalobkyňu v 3. rade, vodila ju do jasličiek. Keď mala nočnú službu, matka bola pri žalobkyňi v 3. rade. Matka sa v roku 1997 vrátila bývať do K. a po odchode žalobkyne v 1. rade v roku 1999 zostala bývať v K. v tom istom byte. Keď zostala matka na starobnom dôchodku, privyrábala si ako opatrovateľka v V.. Matka bola vitálna, sebestačná, chodievala na dlhé prechádzky, s kamarátkami chodila na výlety, na prechádzky do lesoparku, do obchodov. S matkou mávali spoločné aktivity, chodievali na jednodňové výlety po Slovensku každý víkend v lete, oslavovali spoločne meniny, narodeniny (žalobkyňa v 1. rade, jej matka, sestra, stará matka s rodinami), pravidelne sa stretávali na Štedrý večer v XXXX. u starej matky (žalobkyňa v 1. rade deťmi a s partnerom, jej matka, sestra XXXXs rodinou). Ako rodina (ona, sestra a matka, stará matka) sa pravidelne stretávali. S matkou bola každodenne v telefonickom kontakte, vymieňali si SMS, matka jej každú nedeľu, keď bola v práci, nosila obed do práce. V citovom živote žalobkyne v 1. rade boli na prvom mieste jej matka a dcéry. S matkou si zvykli každý deň ráno zavolať. V deň smrti matky s ňou pred dopravnou nehodou telefonovala. Matka bola v J. a potrebovala si ísť niečo do Prievidze vybaviť a chcela ísť okolo obeda na autobus. V daný deň jej telefonovala sestra N. že mamina mala nehodu. Sestra bola v takom šoku, že jej nevedela nič konkrétne povedať. Následne telefonovala na políciu, povedali jej, že mama bola v aute a že zomrela. V prvom momente tomu ani neverila, bolo to hrozné, sestra Soňa sa zosypala. Pociťovala zlobu, hnev na žalovaného v 1. rade, hnev a zlosť pociťuje stále. Nemala šancu sa rozlúčiť sa s mamou. Pri otcovi a starkej bola do konca ich života. Mama jej stále chýba, keď má problémy s deťmi, nemá za kým ísť. Doteraz cíti smútok, každý deň páli mame sviečku pri jej fotke doma, chodí na hrob striedavo ona, dcéra

alebo sestra. Po smrti matky fungovala zotrvačne, nesnažila sa v tom čase mať voľný čas, čas vyplňala prácou. K sestre N. žalobkyňa uviedla, že sestra odišla od rodičov ako 19 alebo 20 ročná. Spolu s manželom a synom začali bývať u starkej v K., kde žije doteraz. Soňa nemala do smrti matky žiadne problémy. Po smrti matky nebola schopná nič vybaviť. Začali sa u nej prejavovať depresie, problémy začala riešiť alkoholom, napokon skončila v nemocnici na psychiatrii. Pravidelne chodí na stacionáre, jej ochorenie prerástlo do mentálnej anorexie. Pred smrťou matky bola N. spoločenská, mala kamarátky, neliečila sa na žiadne duševné ochorenie, po smrti matky sa uzavrela do seba, prestala mať kamarátky. Žalobkyňa v 1. rade potvrdila, že žalobkyňa v 2. rade bola každý deň spolu s matkou, pretože bývala v starorodičovskom dome, v ktorom bývala aj stará matka zo strany matky a matka sa o ňu (svoju matku) starala. Matka nerobila rozdiely medzi ňou a sestrou N., teda vzájomný citový vzťah a väzba medzi Soňou a matkou bol rovnako intenzívny ako medzi ňou a matkou. Matka bola pre N. rovnako blízkym človekom ako pre ňu. Žalobkyňa v 1. rade dodala, že žalovaný v 1. rade hodil sestre cez plot list, nepamätá si na jeho obsah. Jej osobne sa žalovaný v 1. rade neospravedlnil. Nevie, ako by na jeho ospravedlnenie reagovala. Ospravedlnenie by jej matku nevrátilo. Je pre ňu nepochopiteľné, prečo si matka sadla do auta žalovanému v 1. rade, keď bola vždy zodpovedná, dávala prednosť autobusu. Ku vzťahu (starej) matky k žalobkyni v 3. rade žalobkyňa v 1. rade uviedla, že bolo obdobie, kedy dcéra XX mala bližší vzťah k matke ako k nej. Rozumeli si, dcéra sa jej zdôverovala. Žalobkyňa v 3. rade si boli s nebohou starou matkou veľmi blízke, pretože sa starala o N. od malička. XX. jej veľa vecí nepovedala, lebo vedela, že s tým nesúhlasí, alebo že sa jej to nepáči, babke hovorila všetko. Chodili spolu na obedy, do obchodov. Teraz chodí žalobkyňa v 3. rade na cintorín, chodí sa tam s babkou rozprávať. Ku vzťahu matky k žalovanému v 1. rade žalobkyňa v 1. rade uviedla, že nevedela, že sa matka stretáva so žalovaným v 1. rade. Od sestry N. vedela, že sa mama stretáva s niekým, ale nevedela povedať s kým. Matka jej ho raz označila za kamaráta. Asi týždeň pred smrťou matke dohovárala, že to pre ňu nie je partner. Nevie ako dlho trvala táto známosť. V trestnom konaní jej bola priznaná škoda vo výške 2.597,23 eur za pohrebné trovy.

11. Z výsluchu žalobkyne v 2. rade bolo zistené, že ako 20 ročná sa vydala, má syna narodeného v roku 1997 a dcéru narodenú v roku 2008. Najskôr bývala v Prievidzi, neskôr v G... Asi 2 roky pred svojou smrťou sa matka zdržiavala viac XPravne ako v L. pretože sa starala o svoju matku žijúcu v J. K.. Pred smrťou matky tvorili spoločnú domácnosť ona, jej manžel, deti, matka a stará matka. K matke mala veľmi dobrý vzťah, bola na ňu naviazaná už od detstva, pretože otec bol chorý, chodil po nemocniciach a teda s matkou trávila viac času. Smrťou matky sa celý jej svet rozsypal. Rieši svoj osobný život, jej vzťah s manželom nie je dobrý. Mama jej chýba, nemá a nemala nikoho, napr. priateľov, s kým by sa radila, mama jej vedela poradiť, mala len ju, na ktorú sa obracala s radou. Jej život v manželstve bol bežný, deti a robota. Keď chcela niečo riešiť, pýtala sa na názor svojej matky. Matke sa mohla zdôveriť. Asi je to v jej povahe, že bola na maku viazaná aj potom, čo sa vydala a založila si rodinu. Od puberty je tichá, utiahnutá, bojí sa, má strach, že keď musí niečo riešiť, že to nedokáže vyriešiť. Keď boli deti malé a bola na materskej dovolenke, chodievala za matkou do S. S matkou boli skoro denne v telefonickom kontakte, osobne tiež často, niekedy aj niekoľko krát za deň s výnimkou, keď bola matka pracovne v V.. Medzi nimi bol navzájom citový vzťah. Mama bola veselá, optimista, nikdy neodmietla žiadosť o pomoc. S matkou mávali spoločné aktivity, napr. opekačky, ZOO. V daný deň dopravnej nehody išla z práce, volal jej syn, že sú u nich policajti, zostala vystrašená, potom jej policajt povedal, čo sa stalo, kolegyňa ju odviezla domov, lebo videla na nej, že sa niečo deje, nešla ani po dcéru do škôlky ani vybrať peniaze z banky, čo pôvodne chcela, zavolala sestru. Po smrti matky bola viac ako 2 týždne PN. Zostalo jej zle, stále plakala. Mala problémy s jedením. Potvrdila, že širšia rodina, teda aj jej sestra a jej dcéra sa stretávali s matkou počas sviatkov. Pred smrťou matky sa neliečila u psychológa alebo psychiatra. Po jej smrti začala mať psychické problémy, začala popíjať. Tieto problémy dáva do súvisu s úmrtím matky, odborného lekára sa nepýtala na jeho názor, či jej psychické problémy súvisia alebo nesúvisia so smrťou matky. Stále sa psychiatricky lieči, neužíva žiadne lieky. Navštevuje denný stacionár. Chodí na kontroly psychiatrovi raz za 3 mesiace. Lieky som užívala počas hospitalizácie a PN. Mimo PN a hospitalizácie pracuje. Dodala, že problémy v jej manželstve začali ešte pred smrťou matky. S matkou trávili čas tak, že tu boli bežné denné prechádzky s deťmi, spoločenské hry, stretnutia viackrát ako 10 krát do roka, výlety s matkou počas jej detstva. Matka jej pomáhala pri starostlivosti o deti. S matkou riešila problémy vo svojom manželstve a má pocit, že rady matky jej pri riešení problémov v manželstve pomohli. V súčasnosti rieši problémy odborného charakteru so psychológom. Neobracia sa na nikoho z rodiny. Od minulého roka navštevuje psychológa. Žalovaného v 1. rade pozná z videnia, určite matku nenavštevoval.

12. Z potvrdenia MUD. Bakošovej zo dňa 14.11.2018 vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade bola od 25.3.2015 do 10.4.2015 PN - reakcia na ťažký stres (úmrtie blízkej osoby), od 18.4.2017 do 31.8.2017 bola PN, v rámci nej od 17.4.2017 do 26.5.2017 bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení (epizóda ťažkej depresie), rovnako tak od 14.8.2017 do 18.8.2017. Následne bola opätovne hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení od 20.11.2017 do 24.11.2017 s následnou ambulatnou terapiou, denný stacionár, farmakoterapia. Následne bola PN od 27.4.2018 do 19.5.2018 a od 1.6.2018 a v rámci nej hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení od 4.6.2018 do 31.8.2018 s následným ambulatným pokračovaním liečby. Práceschopná je od 1.11.2018, liečba trvá.

13. Z výsluchu žalobkyne v 3. rade bolo zistené, že priezvisko má po svojom biologickom otcovi, že je slobodná, bezdetná, zamestnaná. Od narodenia býva so svojou matkou - žalobkyňou v 1. rade s výnimkou 1,5 roka až doteraz. Je v kontakte so svojím biologickým otcom a starou matkou zo strany otca. Bližší vzťah mala s babkou, teda starou matkou z matkovej strany. Z detstva si pamätá, že bývali s babkou a keď sa presťahovali do N., k babke chodievali každý víkend a keď mamina bola v práci, babka prišla k nim. Keď bola staršia, babka ju brávala do Nemecka k tete alebo do V. k tým, ktorých opatrovala. Bola babkiným prvorođeným vnúčaťom, preto bola u babky uprednostňovaná. Babka urobila všetko, čo jej videla na očiach. Babku brala ako svoju druhú mamu, pretože bola s ňou stále. Keď bola malá, chodili na výlety, návštevy k prababke, do ZOO, do lesoparku. Babku poslúchla viac ako mamu. S babkou vychádzali spolu super, tykala jej. Babka ju podporila, keď mala prvého priateľa. Podporovala ju tiež, keď chcela študovať na VŠ. Po gymnáziu pokračovala v dvojročnom pomaturitnom štúdiu, ktoré zanechala, školu nevládala kvôli smrti babky, ale aj preto, že chcela pomáhať mamine vyrovnáť sa so smrťou matky, aby to čo najmenej bolelo. Babka ju podporovala pri vodičskom kurze. Prvé vodičské skúšky, ktoré boli dva dni po úmrtí babky, neurobila. Opravné vodičské skúšky urobila máji 2015. Keď sa dozvedela o smrti babky, začala strašne plakať. V babke stratila človeka, ktorému mohla povedať všetko. Smútok a žiaľ ju doteraz neprešli. Miesto dopravnej nehody je danú udalosť stále pripomína. Vzťah medzi maminou a babkou bol veľmi dobrý. Keď mamina potrebovala poradiť, babka vždy poradila alebo pomohla. Keď sa mamina rozvádza so sestriným otcom, babka jej bola veľkou oporou. Mamina sa zo smrti matky doteraz nespamätala. Keď žalobkyňa v 2. rade potrebovala pomoc s deťmi, bola babka pri nej. Žalobkyňa v 2. rade po smrti matky celú noc preplakala a keď zaspala, strhla sa a začala znovu plakať. Začala piť, napokon sa dala liečiť.

14. Z výsluchu svedka K. druha žalobkyne v 1. rade, s pozitívnym vzťahom k žalobkyniam v 2. a v 3. rade, bez pomeru a záujmu k žalovaným v 1. a v 2. rade bolo zistené, že so žalobkyňou v 1. rade udržiava vzťah od roku 2010. Po 2 rokoch začali žiť spolu. Ako rodinu žalobkyne v 1. rade vnímal žalobkyne v 2. a v 3. rade, dcéru žalobkyne v 1. rade I. Y., matku žalobkyne v 1. rade, starú matku žalobkyne v 1. rade, rodinu žalobkyne v 2. rade - manžel G., H. - syn a dcéra N.. V. žalobkyne v 1. rade vnímal ako súdržnú rodinu tak, že často spolu trávili čas v J. K., a to raz týždenne cez víkend a niekedy aj častejšie. Vzťah medzi žalobkyňou v 1. rade a jej matkou vnímal ako veľmi intenzívny, obe boli na seba naviazané, radili sa spolu, napr. pri nákupoch, vianočných darčekom, záležitostiach pre rodinu. Povedal by, že „boli jedna krvná skupina“. Aj po citovej stránke bol vzťah medzi nimi navzájom intenzívny. Matku žalobkyne v 1. rade 1 označil za výborného človeka, veľmi dobre s ňou vychádzal, bola aj jemu oporou. Bola veselá, vtipná, nebola tvrdohlavá. Vie, že žalobkyňa v 1. rade so svojou matkou veľmi často telefonovali, navštevovali sa v J. K., v K. alebo v N.. Keď sa nemohli stretnúť, často si telefonovali. Stretnutia absolvovali z rodiny všetci, boli to spoločné opekačky, výlety. Zo správania žalobkyne v 1. rade po smrti jej matky vnímal smútok, ten sa prejavoval tak, že stále plakala. Vnútorne vie, že bola na dne, musela sa strašne prekonávať, aby dokázala vybavovať veci súvisiace so smrťou. Vníma, že po smrti matky nie je u žalobkyne v 1. rade toľko veselosti v nej. Slovné sa k udalosti nevracia, ale vníma jej vnútorné prežívanie aj v súčasnosti. Vie, že matka žalobkyne v 1. rade mala cukrovku, tá ju v aktivitách neobmedzovala, pretože matka žalobkyne v 1. rade mala pozitívny náhľad na svet. Vnímal, že smrť matky žalobkyňu v 2. rade hlboko zasiahol, smútok sa u nej prejavoval tak, že mlčala. Jej správanie sa zmenilo v tom, že to bolo intenzívnejšie. Pred smrťou matky žalobkyňa v 2. rade nebola tichá, bola v živote činorodejšia, teraz je pasívna. Aj pred smrťou matky žalobkyne v 2. rade tu boli iné okolnosti súvisiace s náladou žalobkyne v 2. rade v súvislosti s jej manželstvom, ale on sa do týchto okolností a do manželstva žalobkyne v 2. rade nestaral. Rovnako reakcia žalobkyne v 3. rade bola intenzívna, odmietala jesť. Situáciu intenzívne prežívala, čo sa prejavilo napr. aj tým, že sa jej nepodarilo

urobiť vodičské skúšky. Vzhľadom na intenzívne stretávanie medzi žalobkyňami a ich matkou, resp. starou matkou, bola ich reakcia na smrť adekvátne. Vnímal, že po 2-3 mesiacoch po pohrebe si začali uvedomovať, že chýba človek - matka, stará matka, že chýba na spoločných stretnutiach. Myslí si, že ich emócie neboli prehnané, bolo cítiť ich smútok, ticho a to napĺňanie energiou zo strany pani S. chýba pri stretnutiach v rodine žalobcov, pretože tie stretnutia boli pozitívne. Zastáva názor, že i keď tu mohli byť problémy u žalobkyne v 2. rade pred smrťou matky, že práve táto smrť naštartovala správanie žalobkyne v 2. rade tak, že sa úplne zmenila tým, že zostala pasívna.

15. Z výsluchu svedka Z., synovca žalobkyne v 1. rade, syna žalobkyne v 2. rade a bratranca žalobkyne v 3. rade, majúceho k žalobkyňami veľmi dobrý vzťah, bez pomeru a záujmu k žalovaným, bolo zistené, že so žalobkyňou v 2. rade býval v jednej domácnosti do obdobia pred 2 mesiacov. Matka mu zrušila trvalý pobyt, preto ho má len v J. K.. Býva s priateľkou. So svojou starou matkou - babkou mal veľmi dobrý vzťah. Chodili na návštevy k nej do K. alebo babka chodila k nim do J. K.. Keď nepracovala v Rakúsku, bol u nej veľa krát na prázdninách. Medzi jeho mamou (žalobkyňou v 2. rade) a babkou bol dobrý vzťah. Usudzuje tak z toho, že sa medzi sebou nehádali, o všetkom sa rozprávali. Pre jeho matku boli podľa neho na prvom mieste on, jeho otec, sestra, potom jej mama, potom jej sestra, jeho sesternica a ešte prababka. Matka (žalobkyňa v 2. rade) sa o nich starala, starala sa i o domácnosť, nemala zdravotné problémy, pracovala. Bola spoločenská, nikde nechodila, s otcom sa nedalo. Keď bolo všetko urobené, pozerala TV. Niekedy sa stretávala s kamarátkou. Jej správanie sa po smrti matky zmenilo a to dosť. Začala chudnúť, piť, už nebola taká ako predtým. Veľa krát mu povedala, že sa to nemalo stať. Robila v domácnosti to isté, ale správanie bolo iné. Utiahla sa, bola smutná. Jeho rodičia nežili v manželstve dobre, haprovalo to aj pred smrťou matky žalobkyne v 2. rade, ale po jej smrti to nadobudlo väčší spád. Rodičia žijú spolu, ale nespávajú spolu. Sestra býva s nimi. Po smrti matky mala žalobkyňa v 2. rade depresie. Zmeny v správaní žalobkyne v 2. rade dáva do súvisu s problémami v manželstve, ale aj so smrťou matky žalobkyne v 2. rade. Svedok potvrdil, že tu boli spoločné akcie- oslava narodenín, stretnutie cez sviatky, boli to stretnutia celej rodiny, ich, maminej sestry, babky. Po smrti matky žalobkyne v 2. rade sa širšia rodina stretáva, ale nie tak často.

16. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

18. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

21. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

22. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“) poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

23. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“) náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

24. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov je čo do základu dôvodná, čo do výšky len sčasti. Súd vo veci vykonal všetky navrhnuté dôkazy, keď žalobkyne upustili od vylúchdu nimi navrhovaného svedka G. D..

25. Žalobkyne sa v tomto spore domáhajú voči žalovaným ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrela ich matka, resp. stará matka, vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 11 a § 13 Občianskeho zákonníka) s odôvodnením, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, ktorý bol držiteľom (prevádzateľom) motorového vozidla v čase predmetnej dopravnej nehody a ktorý bol právoplatným rozhodnutím súdu uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia, došlo k usmrteniu matky a starej matky žalobcov G. S., čím bolo neoprávnené zasiahnuté do ich osobnostných práv, pričom v čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzavretú poisťnú zmluvu o PZP so žalovaným v 2. rade, čím je daná pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, keď pojem škoda na zdraví je nutné vykladať eurokonformne tak, že zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy.

26. V konaní nebolo sporné, že žalovaný v 1. rade dňa 24.03.2015 v čase o 12.15 hodine po tom, čo požil alkoholické nápoje, viedol smerom z obce J. K. do obce J.-G. osobné motorové vozidlo D. PD XXXDK, pričom z dôvodu požitia alkoholických nápojov nezvládol riadenie na rovnom úseku cesty, prešiel do protismeru, kde zišiel do priekopy a narazil do stromového porastu a kovových stĺpov, čím porušil § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a že v dôsledku tejto dopravnej nehody G. S., matka a stará matka žalobkyň, ktorá sedela na mieste spolujazdca tohto motorového vozidla v dôsledku dopravnej nehody utrpela smrteľné zranenia, ktorým na mieste nehody podľahla. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. XT/XXX/XXXX - 227 zo dňa 04.03.2016 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným z tohto skutku, keď ako vodič dopravného prostriedku spôsobil v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona, za čo bol odsúdený. Súd len dodáva, že v občianskych sporoch je súd viazaný rozhodnutím, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal (§193 CSP).

27. Žalovaný v 1. rade bol tak v čase vzniku dopravnej nehody držiteľom (prevádzateľom) motorového vozidla, keď pod pojmom prevádzateľ treba rozumieť, že je ním fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom. Občianskoprávna zodpovednosť žalovaného v 1. rade za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v súvislosti s predmetnou nehodou je daná podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Táto zodpovednosť je zodpovednosťou objektívnou. Ak podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzateľ motorového vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3Cdo 228/2012). Analogické použitie ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka sa však vo vyššie uvedenom zmysle uplatní len pri určení osoby, zodpovednej za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Pri skúmaní predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv sa postupuje podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka. Súd teda uzavrel, že na strane žalovaného v 1. rade je daná vecná pasívna legitímácia. Vecná pasívna legitímácia na strane žalovaného v 1. rade v tomto spore nebola sporná. Súd len dodáva, že vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitímovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitímovaný).

28. Spornou bola vecná pasívna legitímácia na strane žalovaného v 2. rade, keď uplatnený nárok žalobcov smeruje aj voči žalovanému v 2. rade, ktorý namieta jej nedostatok. Žalovaný v 1. rade uznáva vecnú pasívnu legitímáciu na strane žalovaného v 2. rade.

29. Žalovaný v 2. rade sa vo vzťahu k svojej vecnej pasívnej legitímácii bránil tým, že v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení (ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku) nie je pasívne legitímovaný na uplatňovanie nárokov z titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko tento zákon (zákon o PZP) sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanému v 2. rade žiadnym spôsobom neukladá. Toto žiadnym spôsobom nevyplýva ani vyplývať nemôže ani z rozsudku ESD vo veci C-22/12 a vzhľadom na závery ESD je nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu právnu úpravu a československú judikatúru, ktorá diferencuje pojmy náhrady škody, teda škody na zdraví a nemajetkovej ujmy. Podľa žalovaného v 2. rade vnútroštátne právo v zákone o povinnom zmluvnom poistení upravuje náhradu majetkovej ako aj nemajetkovej ujmy, ale výlučne v rozsahu § 444 - 449 Občianskeho zákonníka, pričom v § 444 Občianskeho zákonníka pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ však do okruhu pôsobnosti zákona o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa. Právna úprava v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v § 4 ods. 2 zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v OZ ustanovenou v § 442 a nasl. vrátane § 444 OZ. Pod takto vymedzenú škodu zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Žalovaný v 2. rade sa ďalej bránil tým, že nie je povinný uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, že v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP tu existuje zákonná výluka z povinnosti poskytnúť za poisteného poistné plnenie, a to z dôvodu, že zásah do osobnostných práv žalobcov je sprostredkovaným následkom na primárny následok poistnej udalosti, ktorým bola dopravná nehoda a že aplikáciu právneho stavu z roku 2018 vo vzťahu k posudzovaniu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade, keď v čase dopravnej nehody, t. j. k marcu 2015, bola rozhodovacia činnosť NS SR opačná ako v súčasnosti, treba považovať za retroaktívnu.

30. S obranou žalovaného o jeho nedostatku vecnej pasívnej legitímácie súd nesúhlasí. Naopak podľa názoru súdu je v tomto spore daná vecná pasívna legitímácia aj na strane žalovaného v 2. rade. Medzi stranami nebolo sporné, že v čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzavretú poistnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (povinné zmluvné poistenie).

31. Základ nároku žalobcov proti žalovanému v 2. rade je daný podľa § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“). Z § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. (zákon o PZP) vyplýva, že jeho predmetom je upraviť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Takto určenému predmetu korešponduje aj vymedzenie, na koho sa poistenie zodpovednosti vzťahuje (vzťahuje sa na každého, kto zodpovedá za škodu) a vymedzenie rozsahu poistného krytia. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti v § 4 ods. 2 tohto zákona podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu. Poistený má v zmysle tohto zákonného ustanovenia z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

32. Pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade ako poisťiteľa je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o PZP, najmä v § 4 ods. 2 tohto zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. V našom právnom prostredí je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Súdny dvor Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 (E.) rozsudkom dňa 24.10.2013 rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými

vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5. 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.5. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V zmysle záverov tohto rozsudku ESD článok 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES treba vykladať tak, že pod pojem „opatrenie ... majúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“, sa musí zaradiť aj § 13 ods. 2 OZ upravujúci tento nárok a tento nárok musí byť podľa národného práva krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Účelom a zmyslom predmetnej právnej úpravy je poskytnúť obetiam a sekundárnym obetiam dopravných nehôd väčšiu právnu ochranu. ESD navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 OZ do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (ods. 57 a 58). Z hľadiska gramatického výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví napr. bolestné, stratu na zárobku, vecnú škodu a podobne. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodu na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej ako aj nemajetkovej. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona teda treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostali ako (poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 citovaného zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Ústavný súd Slovenskej republiky (uznesenie č. k. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8. 2016) v súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10. 2013 v odôvodnení svojho uznesenia poukázal už na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 646/2015 z 16.12. 2015, v ktorom konštatoval, že „hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13), každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky“ a dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody (poukazujúc aj na svoje rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 206/2015 z 29.4. 2015, ktorým bola obdobná sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená). V tejto súvislosti je dôvodné poukázať na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. To vyplýva i z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 (C-22/12), podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo.

33. Smernice sú špeciálnym typom právnej normy práva EÚ. Ich špeciálnosť spočíva v tom, že sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia daného výsledku sa ponecháva na členské štáty. Pretože smernice nezaväzujú a nezakladajú práva priamo fyzickým ani právnickým osobám, vyžaduje sa ich implementácia do vnútroštátneho právneho poriadku, ktorej úlohou je zabezpečiť harmonizáciu právnych predpisov členských krajín EÚ. Okrem

priameho účinku smerníc, ktorý nastáva vždy len a výlučne po splnení konkrétnych podmienok (márne uplynutie lehoty na transpozíciu smernice, žiadna alebo nesprávna implementácia, dostatočná jasnosť smernice, tak aby umožnila bezprostrednú aplikáciu, nepodmienený vznik práva vyplývajúceho zo smernice, ktorý si na vyvolanie právnych účinkov nevyžaduje prijatie ďalšieho právneho aktu, priamy účinok nesmie založiť povinnosti jednotlivcom, a to tak fyzickej, ako aj právnickej osobe), európske právo smerniciam priznáva i tzv. nepriamy účinok, založený na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva.

34. Pokiaľ žalovaný v 2. rade odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 20.01.2011, IV. ÚS 60/2010, na rozsudok NS SR z 26.09.2013 sp. zn. 3Cdo/176/2012, na rozhodnutie NS SR z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 21.03.2016, v ktorom rozsudku NS SR sa v celom rozsahu prihlásil k svojmu skoršiemu rozhodnutiu vo veci 4Cdo/168/2009 čo do otázky pasívnej legitímácie žalovaného - poisťovne, tunajší súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vo veci sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 dovolanie žalobcov (fyzických osôb) zamietol. V danom spore sa žalobcovia - fyzické osoby domáhali náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na zodpovednosť poisťovne za vzniknutú nemajetkovú ujmu pri dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu manžela a otca žalobcov. Prvostupňový súd žalobu voči poisťovni zamietol. Odvolací súd rozhodnutie rozsudku súdu prvého stupňa potvrdil a pripustil dovolanie v otázkach, či 1/ poisťovňa je v spore pasívne legitímovaná na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromný a rodinný život) spôsobený úmrtím ich blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 veta druhá zákona č. 381/2001 Z.z. a ak nárok žalobcov nie je možné priznať podľa zákona č. 381/2001 Z.z., 2/ či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora. K prvej dovolanej otázke dovolací súd v rozsudku vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 uviedol, že otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do ich osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a ich krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SE riešená, a to uznesením z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v tomto rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Ďalej uviedol, že predpokladom pre vyriešenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je posúdenie správnosti výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je predmetom úpravy zákona č. 318/2001 Z.z. (lex specialis). Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave, ktorou je Občiansky zákonník, je vymedzený v § 1 ods. 2, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy, to znamená, že ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, treba aplikovať osobitné predpisy, teda ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 788 a nasl.) prípadne ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 788 Občianskeho zákonníka neustanovuje inak. Podľa dovolacieho súdu ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia, a to tým spôsobom, že pod písmenami a) až d) obsahuje taxatívny výpočet prípadov, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, zhodné s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obsiahnutej v Občianskom zákonníku (§ 442 a nasl.). Z takto vymedzeného rozsahu poistného krytia je zrejmé, že rozlišuje vecnú škodu, ktorá je v Občianskeho zákonníka upravená v § 443 a škodu na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 444 - §449a Občianskeho zákonníka. Zákon č. 381/2001 Z.z. a ani Občiansky zákonník pojem škody nedefinuje, hoci pokiaľ ide o skutočnú škodu a ušlý zisk, bežne tieto pojmy na rôznych miestach používa. Uvedené je tak prenechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi. Tie celkom zhodne za škodu v zmysle občianskeho práva považujú každú majetkovú (materiálnu - hmotnú) ujmu (stratu), ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslit) peniazmi. Občiansky zákonník nezahŕňa pod pojem škody i nemajetkovú ujmu. Táto sa ale podľa platného právneho stavu odškodňuje len v prípadoch osobitne ustanovených v § 444. V rámci náhrady škody, resp. ujmy na zdraví Občiansky zákonník priznáva na základe výslovnej úpravy § 444 poškodenému jednorazové

peňažné odškodnenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Táto spočíva jednak vo vytrpených bolestiach, jednak v sťažení spoločenského uplatnenia. Pojem náklady spojené s liečením a pri usmrtení primerané náklady spojené s pohrebom upravené v § 449 ods. 1 nie je možné vykladať tak, že by pod tento pojem mala patriť aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode. Dovolací súd tak dospel k záveru, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že pri nárokoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka je možné uplatňovať si nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k poisťovni nie je splnené. Dovolací súd v prípade prvej dovolacej otázky poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 a uzavrel, že nevzhladol dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora rozsudkom C-22/12 vo veci XE., a to s poukazom na právnu vetu tohto rozsudku k článku 3 ods. 1 prvej smernice, článku 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a článku 1 prvého oddielu tretej smernice, že tieto sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistenej za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa dovolacieho súdu SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poisteného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. K druhej dovolacej otázke dovolací súd uviedol, že priamy účinok (článok 1 ods. 1 druhej smernice, resp. článok 3, štvrtý pododsek smernice č. 2009/103/ER) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený.

35. Naopak (v porovnaní s vyššie uvedeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR) Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č.k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 sťažnosť poisťovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd v danej veci rozhodoval vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, teda odvolacím súdom vo veci sp. zn. 7C/69/2011 Okresného súdu Prievidza. Ústavný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že úlohou ústavného súdu pri poskytovaní ústavno-súdnej ochrany základnému právu sťažovateľa na súdnu ochranu nie je vysloviť jediný možný a jediný správny názor na problematiku interpretácie pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ale dospieť k jednoznačnému záveru o tom, či sa krajský súd pri podávaní výkladu predmetného pojmu nedopustil takej svojvôle, ktorá by bola v zjavnom nesúlade so zaužívanými výkladovými praktikami, popierala by pravidlá formálnej logiky a extrémne by vybočovala z účelu a zmyslu relevantnej právnej úpravy. Ústavný súd vzal do úvahy fakt plynúci z obsahu sťažnosti poisťovne spočívajúci v poznaní pretrvávajúcej nejednotnosti judikatúry slovenských všeobecných súdov k spornej právnej otázke a nezanedbateľný význam dotknutých právnych súvislostí pre ustálenie konkrétnejších obrysov uplatňovania princípu prednosti úniijného práva slovenskými vnútroštátnymi orgánmi. Uviedol ďalej, že esenciou danej sťažnosti je právny názor sťažovateľa (poisťovateľa), podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v Občianskom zákonníku, ani pojem „škoda na zdraví“ použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa nemajetkovú ujmu, ktorú má na mysli Občiansky zákonník v § 11-13, a preto takáto nemajetková ujma nie je krytá povinným zmluvným poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. S poukazom na článok 7 ods. 2 Ústavy SR uviedol, že za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Táto požiadavka má svoj základ v samotnej Ústave SR, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť Ústavou SR i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 Ústavy SR. Ústavný súd SR zdôraznil, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu je nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do EÚ nebolo možné ani len predpokladať) je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj úniijný normotvorca.

Smernice EÚ sú typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc. V tomto prípade priamy účinok dotknutých smerníc neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora vo veci Marshall (C-152/84). Možno v tomto prípade uvažovať len o nepriamom účinku smerníc s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89), podľa ktorého pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení EHS (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ). Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). V kontexte rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-22/2012 Ústavný súd SR uviedol, že ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti konsolidovaných smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Všeobecné sudy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Okresný i krajský súd dospeli takto k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Ústavný súd tento ich záver nepovažuje za arbitrárny, ani inak ústavne neudržateľný. Ústavný súd SR poukázal na bod 58 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora, v ktorom SD konštatuje, že české i slovenské vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu. Takto Súdny dvor odpovedal nepriamo na otázku, či slovenské vnútroštátne právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného za škodu. Zhrňujúco Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem, alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Krajský súd i okresný súd sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a Ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvoľne vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ústavný súd ďalej doplnil, že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadrenom v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa (žalobcu obnovy konania) ako zjavne neopodstatnené, ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.03.2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Doplnil, že Najvyšší súd SR v danom rozhodnutí viazaný položenými otázkami zásadného právneho významu nebol nútený urobiť záver, či pojmy použité v zákone o povinnom zmluvnom poistení sú interpretovateľné extenzívne s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantných smerníc ako predpisov sekundárneho práva. Preto časť dôvodov Najvyššieho súdu SR je z hľadiska nepriameho účinku Smernice pomocou eurokonformného výkladu nepoužiteľná. Na toto rozhodnutie Ústavného súdu SR odkazuje i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/170/2016 zo dňa 30.01.2018, čím možno považovať rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, na ktoré sa odvoláva žalovaný v 2. rade, za prekonané.

36. Súd posúdenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade uzatvára takto: Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 9.10.2018 prijalo rozhodnutie č. 2 na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení právnej vety: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017

sp.zn. 6 MCdo 1/2016). Toto rozhodnutie bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod č. 61. Týmto treba považovať rozhodovaciu prax dovolacieho súdu za ustálenú.

37. K námietke žalovaného v 2. rade, že nie je povinný uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, súd uvádza, že žalobcovia sa v tomto spore domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda nie nárokov podľa § 444 a 446 Občianskeho zákonníka.

38. K námietke žalovaného v 2. rade, že v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP tu existuje zákonná výlučka z povinnosti poskytnúť za poisteného poistné plnenie, a to z dôvodu, že zásah do osobnostných práv žalobcov je sprostredkovaným následkom na primárny následok poistnej udalosti, ktorým bola dopravná nehoda, súd odkazuje na zdôvodnenie v predchádzajúcom odseku tohto odôvodnenia a na svoje vyššie odôvodnenie k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v 2. rade.

39. K námietke žalovaného v 2. rade, že aplikovanie zmeny judikatúry v otázke posudzovania pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade, ku ktorej došlo až v roku 2017, resp. v roku 2018, pričom k predmetnej dopravnej nehode došlo v marci 2015, kedy bola rozhodovacia činnosť NS SR iná ako súčasná, by bolo retroaktívne, súd uvádza, že názory súdov na predmetnú právnu otázku neboli v čase predmetnej nehody ustálené, neboli ani jednotné, a to s poukazom nielen na rozhodnutia súdov, na ktoré odkazuje žalovaný v 2. rade, ale napríklad aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR, napr. uznesenie sp.zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8. 2016), sp. zn. III. ÚS 646/2015 z 16.12. 2015, sp.zn. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ale aj nižších súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/157/2014 z 20.01.2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2015 z 1.7.2015, ktoré rozhodnutia sú z obdobia pred podaním žaloby v tejto veci, keď žalobcovia podali žalobu dňa 4.1.2017.

40. Nejednotnosť právneho názoru súdov v spornej otázke vyplýva napríklad aj z uznesenia Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/3/2017 zo 04.10.2017, ktorým síce Veľký senát Najvyššieho súdu SR dovolacie konanie zastavil, ale z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že vo veci sp. zn. 1C/214/2010 Okresného súdu Spišská Nová Ves sa žalobcovia domáhali splnenia povinnosti žalovanými v 1. a v 2. rade zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy, právo na ktorú náhradu vyvodzovali z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (poistencom bola žalovaná 1, poisiteľom žalovaná 2) za ujmu, ktorú utrpeli v súvislosti so smrťou manželky resp. matky pri dopravnej nehode spôsobenej žalovanou v 1. rade s tým, že Okresný súd Spišská Nová Ves uložil žalovaným v 1. a v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1.- 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu jej plnenia povinnosť druhej žalovanej, Krajský súd v Košiciach konajúci o odvolaní žalovaných v 1. a v 2. rade svojím rozsudkom sp. zn. 6Co/157/2014 z 20.01.2015 spolu s opravným uznesením zo dňa 16.02.2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v znení jeho opravy a doplnenia vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, pričom v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a teda ustálil, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2011 Z.z uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Keďže odvolací súd považoval otázku náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia škodcu za otázku zásadného právneho významu, pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie a vymedzil dovolaciu otázku takto: „Patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda či sa vzťahuje povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka?“ Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaná v 2. rade podala dovolanie.

O dovolaní rozhodoval senát 8C vo veci sp. zn. 8Cdo/1361/2015, ktorý zistil, že otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitímácie poisťovne, sa už iné senáty Najvyššieho súdu SR (senát 4C v uznesení z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 a senát 3C v uznesení z 31.03.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012) zaoberali a dospeli k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže však senát 8C pri svojom rozhodovaní dospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v horeuvedených rozhodnutiach uznesením z 26.06.2017 sp. zn. 8Cdo/1361/2015, postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodnil svoj odlišný právny názor. Veľký senát však z dôvodu späťvzatia dovolania žalovanou v 2. rade dovolacie konanie zastavil. Následne uznesením vo veci sp. zn. 1Cdo/156/2017 z 27.03.2018 Najvyšší súd SR rozhodol, že senát 1C Najvyššieho súdu SR postupuje vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR. Rozhodnutie bolo vydané v právnej veci žalobcov - fyzických osôb proti žalovaným vrátane poisťovne o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. V dovolaní napadnutej veci Okresný súd Senica odôvodnil pasívnu legitímáciu poisťovne v súlade s eurokonformným výkladom a uzavrel, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode a svoju argumentáciu podporil aj poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ - C-22/12 (E.) z 24.10.2013. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Poisťovňa podala dovolanie, v ktorom poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach sp. zn. 3Cdo/18/2013, 3Cdo/176/2012 (zverejnené pod R 127/2014), najmä však na rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012, ku ktorým dovolací súd uviedol, že v tomto prípade ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Súčasne však dovolací súd v danom uznesení uviedol, že dospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu Najvyššieho súdu SR. Uviedol, že pre posúdenie veci je zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitímácie poisťovne, ktorou sa už iné senáty Najvyššieho súdu SR v kontinuálnej jednotnej rozhodovacej línii zaoberali. Tiež konštatoval, že rozhodovacia prax sa v danej veci ustálila takto: 1/Senát 4C v uznesení z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 dospel k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. 2/Senát 3C v uznesení z 31.03.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012, pokiaľ ide o nedostatok pasívnej legitímácie poisťovne, poukázal na výklad ustanovenia § 4 ods. 2, písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení, v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a senát 3C nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP ani po rozhodnutí ESD vo veci C-22/12. S týmito názormi sa senát 1C nestotožňuje a chce sa od nich odchýliť, pričom v právnom posúdení veci je východiskovou otázkou, či je normatívne prípustná taká interpretácia § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorej možno nemajetkovú ujmu podľa § 13 Občianskeho zákonníka zahrnúť pod škodu na zdraví, teda vymedzenie výkladových hraníc pojmu škoda na zdraví, ktorú pre účely povinného zmluvného poistenia zákonodarca v ustanovení subsumuje pod poisťné krytie. V odôvodnení svojho rozhodnutia senát 1C prezentuje svoj právny názor a uzavrel, že extenzívny výkladový postup pojmu „škoda na zdraví“ a rešpektovanie súvislostí právnych inštitútov umožňujú taký záver, že je normatívne prípustná taká interpretácia § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorej aj nemajetkovú ujmu podľa § 13 možno zahrnúť pod škodu na zdraví. Veľký senát k dnešnému dňu nerozhodol.

41. Napokon rozsudkom vo veci sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017 Najvyšší súd SR zamietol mimoriadne dovolanie (mimoriadne dovolanie na podnet poisťovne podal generálny prokurátor SR a

poisťovňa navrhla mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť). Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí ako jeden z dôvodov, pre ktorý v prejednávanej veci neprichádzalo do úvahy predloženie veci veľkému senátu, uviedol, že v čase nasledujúcom po rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012 spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) Ústavný súd SR, ktorý vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poisteným podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sp. zn. III.ÚS/666/2016 z 11.10.2016 uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Dovolací súd vyslovil názor, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv spočívajúcich v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Dovolací súd poukázal na účel poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla a ním je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou a odkázal tiež na dôvodovú správu k zodpovednostnému zákonu, podľa ktorej je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti a uzavrel, že pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poisteného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu. Podľa dovolacieho súdu je rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednosti zákona aj ústavne konformným, že pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve a že zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené tohto času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009. Dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že nižšie súdy dospeli k názoru o pasívnej legitímácii poisťovní nesprávnou priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.09.2009, keď súd prvej inštancie i odvolací súd sa v odôvodneniach svojich rozsudkov venovali problému priamej aplikovateľnosti (resp. presnejšie nedostatku priamej záväznosti) smerníc, žiaden z nich však svoje rozhodnutie vyhovujúce žalobe nezaložil na priamej aplikácii smernice, ale na eurokonformnom výklade vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a v závere, že takýto výklad je možný a tiež namieste. Výhrada viazanosťou pasívnej legitímácie poisťovne na úprave náhrady nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného vnútroštátnym právom, bola pritom zjavným výsledkom neochoty rešpektovať tú skutočnosť, že komunitárne právo medzi pojmami „škoda“ a „ujma“, resp. medzi „materiálnymi škodami“ a „nemajetkovými ujмами“ nerozlišuje, resp. aj súvisiacej neochoty nadradiť eurokonformnú interpretáciu zažitej systematike vnútroštátneho práva.

42. K uplatnenému právu na náhradu nemajetkovej ujmy súd uvádza: žalobkyne sa touto žalobou domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka dôvodiac, že prevádzkou (protiprávnym konaním vodiča) motorového vozidla - žalovaným v 1. rade došlo k neoprávnenému zásahu do ich práv na súkromie ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby, keď právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, keď súčasťou súkromného života je tiež život rodinný zahŕňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie. V tomto prípade daný zásah predstavuje smrť matky a starej matky žalobkyň, pričom tu ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, no predovšetkým nereparovateľný. Vzťahy medzi nebohú a žalobkyňami boli silné a intenzívne, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, pričom predmetná tragédia zasiahla do ich životov zásadným spôsobom a nenávratne tak pretrhla silné citové väzby, v dôsledku čoho stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojou matkou a starou matkou. Do dnešného dňa v dôsledku nečakanej smrti prežívajú pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Žalobkyne stratili možnosť viesť s nebohú súkromný život a od jej smrti sú ochudobnené o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov.

43. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Právo na ochranu osobnosti prináleží každej fyzickej osobe. Výpočet jednotlivých zákonom chránených zložiek osobnosti je v § 11 Občianskeho zákonníka uvádzaný príkladmo. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby.

44. Ochrana súkromia je jednou zo zložiek osobnosti chránených zákonom (§11 OZ). Podľa aplikačnej praxe väčšiny súdov Slovenskej republiky za neoprávnený zásah do súkromia žalobcov, chránený ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, sa považuje aj rodinný život, keď z objektívneho pohľadu strata jedného z členov tohto spoločenstva je neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje zostávajúcich členov. V zmysle článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života. Toto právo každej fyzickej osoby je zakomponované i v citovanom ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka. Súčasťou súkromného života je tiež rodinný život, zahŕňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, pričom právo na súkromie v sebe zahŕňa oprávnenie fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a slobodne rozvíjať interpersonálne vzťahy na emocionálnej báze, o to viac vzťahy medzi príslušníkmi rodiny, budované na dlhodobých a citovo mimoriadne silných vzájomných väzbách. Pri reálnej existencii takýchto vzťahov určitej kvality medzi ľudskými bytosťami dochádza porušením práva na život jednej z nich k absolútnej a nezvratnej deštrukcii všetkých vybudovaných citových väzieb, a tým k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostaleho alebo pozostalých. Táto relevantná skutočnosť potom za splnenia predpokladov zániku medziľudských vzťahov a väzieb určitého stupňa intenzity, zakladá právo dotknutej fyzickej osoby na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasledujúce OZ.

45. V kontexte vyššie uvedeného na základe vykonaného dokazovania výsluchom žalobkyň a svedkov, listinami obsahnutými v spise a obsahom spisu sp.zn. XT/XXX/XXXX tunajšieho súdu, súd dospel k záveru, že smrťou matky žalobkyne v 1. a v 2. rade a starej matky žalobkyne v 3. rade pani Z., v dôsledku zavineneho protiprávneho konania žalovaného v 1. rade pri dopravnej nehode dňa 24.3.2015, došlo k zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobkyň v 1., v 2. a v 3. rade. Tento zásah je veľmi hlboký a nereparovateľný. Smrť matky, resp. starej matky žalobkyň bola náhla, nečakaná. Žalobkyne nemali možnosť sa so svojou matkou, resp. starou matkou rozlúčiť a byť s ňou v posledných chvíľach jej života. G. S. zomrela vo veku 64 rokov. Jej zdravotný stav bol primeraný jej veku. Napriek tomu, že bola na starobnom dôchodku, bola vitálna, aktívna, optimistická a vždy pripravená pomôcť svojim najbližším - svojej matke i dcéram. Jej významná starostlivosť ako matky o žalobkyne v 1. a v 2. rade v čase ich detstva, neskôr rady a pomoc žalobkyňiam pri výchove ich detí, pri riešení rôznych životných situácií nasvedčujú tomu, že pre žalobkyne bola ich matka (stará matka) vzorom, radcom, osobou, na ktorú sa môžu v prípade potreby obrátiť. Aj po tom, čo sa žalobkyne v 1. rade (v roku 1999) a v 2. rade (v roku 1997) osamostatnili od svojich rodičov (ich otec už zomrel skôr) a založili si svoje rodiny, žalobkyne spolu s nebohou matkou tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými citovými väzbami. Vzťahy medzi žalobkyňami a ich matkou, resp. starou matkou boli navzájom silné a intenzívne. Boli v dennodennom kontakte, keď nie v osobnom, tak telefonickom, v prípade žalobkyne v 2. rade v osobnom aj tak, že s matkou žili v poslednom období v spoločnej domácnosti. Vzájomné vzťahy medzi žalobkyňami a ich matkou, resp. starou matkou sa utužovali a prehľbovali rodinnými stretnutiami, rodinnými oslavami, spoločne strávenými Vianocami, výletmi, posedeniami. Pre žalobkyňu v 1. rade je predčasná smrť matky obrovským zármutkom, pociťuje hnev a zlosť. Matka jej chýba. Doteraz cíti smútok. Žalobkyňa v 2. rade bola na svoju matku citovo naviazaná. Ako dieťa trávila viac času s matkou ako s otcom, ktorý bol chorý a často hospitalizovaný. Smrťou matky sa jej svet rozsypal, matka jej chýba, nemá sa s kým poradiť ani dnes, keď jej vzťah s manželom nie je dobrý. Keď riešila problém, obracala sa na matku o radu a pýtala sa na jej názor. Matka bola vždy veselá a optimista, naopak, ona bola a je skôr tichej a utiahnutej povahy. Po smrti matky zostala dva týždne PN, často plakala, mala problémy s jedením. Začala popíjať, začala mať psychické problémy, ktoré dáva do súvisu so smrťou matky. Doteraz navštevuje denný stacionár a podrobuje sa kontrolám u psychiatra. Psychológa navštevuje od minulého roka. Tvrdenia žalobkyne v 2. rade potvrdzuje výpis zo zdravotnej dokumentácie žalovanej v 2. rade

(správa MUDr. Bakošovej). Žalobkyňa v 3. rade mala veľmi blízky vzťah k starej matke (babke). Babka ju v detstve varovala, chodievala s ňou na výlety, viedla ju k učeniu. Babke sa zdôverovala aj s tajomstvami, o ktorých nepovedala ani svojej matke, napríklad aj so svojimi láskami, bola jej „bútl'avou vrbou“. Babka bola pre ňu druhou mamou. V dôsledku jej smrti neskončila dvojročné pomaturitné štúdium a vodičský kurz spravila až na druhýkrát. Babka jej chýba, chýba jej jej podpora, opora v životných situáciách, ale najmä ako osoba, ktorá bola jej dôverníčkou. Doteraz pociťuje žiaľ a smútok. Po smrti babky zostalo v jej živote prázdne miesto. Žalobkyne si matku pripomínajú návštevou cintorína, zapálením sviečky. Miesto dopravnej nehody na ne vplýva veľmi stresujúco aj dnes. Z výsluchu žalobkýň a svedkov je zrejmé, že žalobkyne v 1. až v 3. rade spolu s nebohou matkou, resp. starou matku tvorili fungujúce a nerozlúčné rodinné spoločenstvo, ktoré smrť nebohej výrazne negatívne zasiahlo a ovplyvnilo ich ďalšie fungovanie.

46. Smrť matky, resp. starej matky zasiahla do života žalobkýň nečakane a tragicky zásadným spôsobom a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby. Žalobkyne stratili možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života so svojou matkou a sú o citový vzťah k matke ochudobnené. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Za týchto pozostalých členov rodiny treba považovať aj plnoleté dcéry a vnučku (žalobkyne v 1. až v 3. rade) zomrelej za situácie, že konanie spôsobilo násilné pretrhnutie citových, morálnych a sociálnych väzieb stratou ich matky a starej matky.

47. K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd uvádza: v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú právnymi prostriedkami ochrany osobnosti najmä upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov takýchto zásahov a primerané zadostučinenie. Ak by sa však morálne zadostučinenie podľa toto ustanovenia nezdalo postačujúce, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má dotknutá fyzická osoba právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa aplikačnej praxe väčšiny súdov Slovenskej republiky za neoprávnený zásah do súkromia žalobcov chránený ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka sa považuje aj rodinný život, keď z objektívneho pohľadu strata jedného z členov tohto spoločenstva je neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje zostávajúcich členov. Potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj pri vedomí neodčiniteľnosti zásahu je adekvátnym prostriedkom ochrany vo vzťahu k nemu. Takýto zásah do rodinného života (strata jedného člena rodiny v dôsledku jeho náhleho neočakávaného úmrtia) musí byť považovaný za veľmi intenzívny zásah do súkromia a pri určení peňažnej náhrady sa prihliada na nenapraviteľný následok. Žiadna forma morálneho zadostučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobkýň v 1. až v 3. rade, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Aj napriek tomu, že žalobkyne v 1. a v 2. rade boli plnoletými dcérami zomrelej G. S. a neboli od nej finančne závislé, predčasná, náhla a nečakaná smrť hlboko a významne zasiahla do ich života, a to za situácie, že napriek tomu, že mali vlastné rodiny a žili oddelene, tvorili so svojimi rodinami spolu s matkou fungujúce harmonické rodinné spoločenstvo so silnými a intenzívnymi vzťahmi. Žalobkyne v 1. a v 2. rade boli v dennom kontakte s matkou, keď nie v osobnom, tak v telefonickom. Navzájom sa intenzívne stretávali, pomáhali si, boli na seba naviazané. Matka bola pre ne oporou, radcom, vnášala do ich života optimizmus. Strata matky zanechala v oboch obrovskú duševnú ujmu, s ktorou sa ani po rokoch nedokážu vyrovať. Vzhľadom na vek zomrelej XX S. (64 rokov) bola tu perspektíva ďalšieho trvania ich harmonického fungovania. Žalobkyne stratili predčasne svoju matku vo svojich 42, resp. 38 rokoch. Žalobkyňa v 3. rade je vnučkou zomrelej G.. Vekový rozdiel medzi ňou a starou matkou bol v čase smrti starej matky 44 rokov. Aj keď ide v tomto prípade o dvojgeneračný vekový rozdiel, v konaní bolo preukázané, že vzťah medzi ňou a starou matkou bol veľmi intenzívny, založený na tom, že žalobkyňa v 3. rade bola prvým vnúčaťom G. že stará matka sa starala o žalobkyňu už v útlom detstve. Tento vzťah bol tak blízky, že žalobkyňa v 3. rade brala svoju „babku“ ako druhú matku, ktorej sa zdôverovala v osobných a intímnych veciach, o ktorých nehovorila ani svojej matke. Aj žalobkyňa v 3. rade bola účastná rodinných stretnutí v širšej rodine svojej starej matky. Zo šoku straty starej matky sa spamätáva dodnes.

48. Súd len dodáva, že zo strany žalovaných nebolo preukázané iné a nebola ani spochybnovaná pravdivosť tvrdení žalobkýň týkajúca sa týchto rodinných vzťahov.

49. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka upravená konkrétnou sumou. Je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí pri jej stanovení prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby).

50. Za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov SR považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, na intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, súd konštatuje, že uvedené kritéria treba odlišiť od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vznikne a pôsobí na postihnutej fyzickej osobe vždy nepriaznivo, bez ohľadu na to, či ju pôvodca zásahu zaviniť alebo nie. Účelom nemajetkovej ujmy je zmierniť duševnú bolesť. V konaní nebolo sporné, že matka, resp. stará matka žalobkyní zomrela v dôsledku dopravnej nehody dňa 24.3.2015, pričom k tejto nehode došlo tak, že žalovaný v 1. rade po tom, čo požil alkoholické nápoje, z dôvodu ich požitia nezvládol riadenie, prešiel do protismeru, kde zišiel do priekopy a narazil do stromového porastu a kovových stĺpov. Na to, aby žalobkyne mohli byť úspešné pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka v prípade, keď žalovaný v 1. rade neoprávnené (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynula ich matka, resp. stará matka, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby (nebohej S.X) muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s citovaným ustanovením § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby. Takéto okolnosti na strane G. S. v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou žalovaní netvrdili. Obrana žalovaného v 1. rade v trestnom konaní (že s G. S. boli bližší priatelia a že „mu táto zavolala, že potrebuje odviezť a keby ju neodviezol, pohádali by sa“) zostala ničím nepreukázaným tvrdením. Žalovaný v 1. rade spáchal nebanlivostný prečin, ale pod vplyvom alkoholu (1,08mg/l).

51. Aj keď rozhodujúcim pre určenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v kontexte úpravy výšky náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zvažovanie individuálnych okolností každého prípadu, určitým východiskom pre jej určenie môže byť právna úprava mimo Občianskeho zákonníka upravujúca nároky náhrad nemajetkovej ujmy pozostalých pri úmrtí osoby a tiež súdna prax. Napríklad zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení upravuje jednorazové odškodnenie, ktoré má povahu náhrady majetkovej ujmy pozostalých. Výška tohto nároku (ak poškodený zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania) bola v roku 2015 (v čase úmrtia matky, resp. starej matky žalobkyní) v prípade manžela, manželky vo výške 52.213,90 eur a v prípade nezaopatreného dieťaťa vo výške 26.107,10 eur. Podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, položka 255. za Vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom) tento zákon priznáva bodové ohodnotenie od 260 do 1.300 bodov, teda náhradu v rozmedzí od 4 284,80,- eur do 21.424,- eur pri hodnote 1 bodu v sume 16,48 eur (Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR č. 15/2014). Ako interpretačné východisko je použiteľná aj česká právna úprava, ktorá v ustanovení § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka platnom do 31.12.2013 upravovala popri náhradách majetkových škôd aj jednorazové odškodnenie pozostalých, a to vo výške 240.000 Kč pre manžela, deti a rodičov, 175.000 Kč pre súrodencu, s výnimočnou prípustnosťou súčasného nároku aj podľa práva na ochranu osobnosti. Podľa zákona č. 206/2015 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi v prípade smrti spôsobenej násilným úmyselným trestným činom prináleží priamym pozostalým odškodnenie vo výške 50-násobku minimálnej mzdy (v roku 2015 bola minimálna mzda 380 eur, potom 50-násobok tejto sumy je 19.000 eur), a to spoločne pre všetkých

poškodených t.j. súčet odškodnenia nemôže presiahnuť túto sumu, ak obeťou je príbuzný v priamom rade.

52. Súdna prax v Slovenskej republike je v prípadoch priznávania nemajetkovej ujmy blízkym osobám nejednotná. Napríklad rozsudok Okresného súdu Brezno vo veci sp.zn. 2C/61/2010 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015: o.i. plnoletému dieťaťu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 33.500 eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci sp.zn. 10C/149/2012 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.3.2017: plnoletým dcéram bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 30.000 eur na základe usmrtenia oboch rodičov pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou vo veci sp.zn. 5C/63/2011 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/80/2017 zo dňa 30.5.2017: o.i. plnoletým dcéram vo veku 25 a 18 rokov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 26.000 eur na základe usmrtenia matky pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Poprad vo veci sp.zn. 9C/45/2011 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/137/2017 zo dňa 12.6.2018: o.i. plnoletým synom (majúcimi už vlastnú rodinu) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 20.000 eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Zvolen vo veci sp.zn. 9C/174/2015 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/19/2017 zo dňa 24.4.2018: o.i. plnoletému synovi (majúcemu už vlastnú rodinu) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 17.000 eur a plnoletej dcére (majúcej už vlastnú rodinu) suma 20.000 eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode; naopak rozsudok Okresného súdu Rožňava vo veci sp.zn. 9C/131/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/148/2018 zo dňa 4.12.2018: o.i. plnoletým deťom VŠ študentom bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 5.000 eur na základe usmrtenia matky/manžela pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Nitra vo veci sp.zn. 14C/23/2015 zo dňa 19.10.2016: plnoletým dcéram (majúcim vlastné rodiny) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 7.000 eur na základe usmrtenia matky pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Bratislava II. vo veci sp.zn. 7C/58/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9Co/341/2015 zo dňa 26.10.2017: o.i. plnoletému synovi vo veku 25 rokov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 7.500 eur na základe usmrtenia matky/manželky pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda vo veci sp.zn. 16C/627/2015 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/214/2016 zo dňa 12.4.2017: o.i. plnoletému synovi spoluzijúcemu v spoločnej domácnosti bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur a plnoletému synovi nespolužijúcemu v spoločnej domácnosti bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur na základe usmrtenia otca/manžela pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Trnava vo veci sp.zn. 8C/21/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/337/2016 zo dňa 28.11.2016: o.i. plnoletým synom nespolužijúcim v spoločnej domácnosti bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 7.500 eur na základe usmrtenia otca/manžela pri dopravnej nehode. Výška náhrady nemajetkovej ujmy plnoletého dieťaťa pri úmrtí rodiča bola súdmi priznávaná (nielen vo vyššie uvedených rozhodnutiach) v rozpätí od 4.500 eur po 33.500 eur.

53. Žalobcami označené rozsudky súdov pre porovnanie priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú: rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 19C/96/2012 (nesprávna zdravotná starostlivosť rodičke po pôrode, pozostalí: manžel, 4-ročná dcéra a novonarodený syn; rozsudok OS bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/909/2015 zo dňa 20.4.2016; manželovi priznaná suma 100.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/211/2016 zo dňa 9.3.2017 (dopravná nehoda, pozostalí: rodičia, sestra žijúca s nebohým synom/bratom v spoločnej domácnosti, rodičom priznaná suma po 30.000 eur, sestre 15.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/810/2014 zo dňa 7.7.2015 (dopravná nehoda s alkoholom u vodiča, pozostalí: 40 ročný manžel a dve mal. deti; priznané sumy manželovi 70.000 eur a dvom mal. deťom po 100.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 4Co/658/2014 zo dňa 21.5.2015 (dopravná nehoda, pozostalý: manžel, kumulácia nárokov podľa § 15 a §§ 11 až 13 OZ; manželovi priznaná suma 50.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7Co/578/2014 zo dňa 9.9.2015 (dopravná nehoda, pozostalý: manžel, pri DN zomreli manželka, mal. syn a plnoletá dcéra; manželovi priznaná suma 45.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2015 zo dňa 1.7.2015 (dopravná nehoda, pozostalý: manžel, 42 ročné manželstvo; manželovi priznaná suma 40.000 eur), rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.

12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015 (súd ho uvádza vyššie; dopravná nehoda - rýchlosť v obci 108km/hod., pozostalí: manželka, plnoleté a mal. dieťa, manželke a dvom deťom priznané sumy po 33.500 eur).

54. Súd dodáva, že rozhodovacia prax súdov môže byť len východiskom len do určitej miery, keďže každý prípad a jeho okolnosti sú individuálne v každej jednej súdnej veci.

55. V prejednávanej veci je nesporné, že neoprávneným zásahom, za ktorý zodpovedá žalovaný v 1. rade, bola narušená celistvosť rodiny žalobkyň, bolo zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé a nezvratiteľné. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Účelom nemajetkovej ujmy je zmierniť duševnú bolesť. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy (smrť matky, resp. starej matky ako blízkej osoby je intenzívnym a nereparovateľným, nezvratným zásahom) a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva (dopravná nehoda spôsobená výlučne žalovaným v 1. rade pod vplyvom alkoholu), na atribút primeranosti v záujme dosiahnutia účelu kompenzácie, na okolnosti správania sa žalovaného v 1. rade v tom, že svoj čin síce oľutoval, ale žalobkyniam sa osobne neospravedlnil, ale (okrem zákonných kritérií rozsahu náhrady) aj na princíp právnej istoty (právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo - Čl. 2 CSP), súd uzavrel, že požiadavke primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade zodpovedá suma po 12.000 eur pre žalobkyne v 1. a v 2. rade a suma 4.000 eur pre žalobkyňu v 3. rade.

56. Ak žalobkyne žiadali priznať viac ako bolo súdom priznané, súd žalobu čo do zvyšku zamietol.

57. O povinnosti žalovaných v 1. a v 2. rade zaplatiť súdny poplatok súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom do 31.1.2017, podľa ktorého ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Žalobcovia v 1., v 2., v 3. rade sú v tomto konaní osobne oslobodení od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 31.1.2017 (žaloba bola podaná dňa 4.1.2017) ako žalobcovia v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré im boli spôsobené trestným činom. Súdny poplatok bol vypočítaný podľa položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí Prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Jeho výška je 66 eur a 3 % z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy. V danej veci si žalobcovia uplatnili nemajetkovú ujmu vo výške 70.000 eur (2 krát po 30.000 eur a 1 krát po 10.000 eur), úspešní boli v sume 28.000 eur, teda v rozsahu 40% a neúspešní v rozsahu 60%, preto žalovaní v 1. a v 2. rade sú povinní zaplatiť súdny poplatok zo žaloby podľa pomeru ich neúspechu vo veci, t.j. vo výške 40% súdneho poplatku, teda v sume 3 krát 66 eur (198 eur) + 3% zo žalovanej sumy (2.100 eur), čo je spolu 2.298 eur, z toho 40%, teda zaokrúhlene sumu 919 eur. Poplatková povinnosť žalovaných je spoločná a nerozdielna podľa § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

58. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je tomu v tomto prípade pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu. Žalobca má v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je odôvodnené interpretáciou pojmom úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. V zmysle vyššie uvedeného si žalobcovia v tomto spore uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch celkom vo výške 70.000 eur, súd rozhodol o povinnosti žalovaných zaplatiť im spolu 28.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyne mali v tomto

spore vo veci nároku na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého výška závisela od úvahy súdu, čo do právneho základu plný úspech a v zmysle zásady úspechu im vo vzťahu k žalovaným v 1. a v 2. rade patrí plná náhrada trov konania počítaných z výšky prisúdenej sumy. Súd preto rozhodol, že žalobcovia v 1., v 2. a v 3. rade majú proti žalovaným v 1. a v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.